

(मराठी रुपांतर)

वेळ २ तास ३० मिनिटे

एकूण गुण ७५

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

१. अ. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :

(१५)

१. अनुसूचित जाती
२. बालमजुरी
३. नैसर्गिक आपत्ती
४. चक्रीवादळे
५. मिथक
६. तंत्रज्ञान
७. स्वजाणीव
८. संघ बांधणी

किंवा

१. ब. पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र ३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर टीप लिहा.

२. अ. भारतातील अनुसूचित जातींच्या परिस्थितीचे परीक्षण आणि अनुसूचित जाती/जमाती अत्याचार प्रतिबंध कायदा, १९८९ वर चर्चा करा.

(१५)

किंवा

२. ब. महिलांच्या मानवी हक्कांच्या उल्लंघनाची चर्चा करा.

३. अ. आपत्तींच्या, मानवी जीवनावर होणाऱ्या मानसिक आणि सामाजिक परिणामांवर टीप लिहा.

(१५)

किंवा

३. ब. आपत्तींना तोंड देताना उद्भवणाऱ्या मानवी हक्कांच्या विविध प्रश्नांची चर्चा करा. (१५)

४. अ. विज्ञानाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा .

(१५)

किंवा

४. ब. मिथकांना निष्प्रभ करण्यामध्ये विज्ञानाची काय भूमिका असते?

५. अ. प्रभावी संसूचानामध्ये अडसर ठरणान्या विविध अदथाल्यांवर टीप लिहा.

(१५)

किंवा

५. ब. संसूचानामध्ये स्वजाणीव आणि देहबोलीचे असलेले महत्त्व स्पष्ट करा.

.....